

Pentru prima oară acest argument a fost invocat de Fr. Bopp, iar apoi de H. Arntz¹. Netemeinicia lui a fost însă arătată de J. Schmidt², A. Leskien³ și E. Gheorghiev⁴. Într-adevăr, argumentul nu este probant, căci, după cum se știe, în limbile slave consoana finală întotdeauna cade⁵.

2. H. Hirt a crezut că *dispariția temelor feminine în -o-* constituie un indiciu al asemănării mai mari între balto-slavă și indo-iraniană⁶.

Se știe însă că numai în greacă și latină există substantive feminine în -o-s. Cf. gr. *νόος* «noră», *φηγός* «fag», *ἄμπελος* «viță de vie», *νῆσος* «insulă», lat. *alnus*, *fāgus*, *ficus*, *laurus*, *mālus*, *nurus*, *pōmus*, *pōpulus*, *alvus*, *colus* etc. În celelalte limbi indo-europene aceste substantive sînt de genul masculin⁷. Trebuie deci subliniat faptul că dispariția temelor feminine în -o- nu este specifică exclusiv balto-slavei și indo-iraniei: fenomenul s-a produs și în limbile germanice și celtice⁸.

Fără îndoială, substantivele feminine în -o/e- din greacă și limbile italice reflectă un stadiu mai vechi; fluctuațiile din latină (*alvus* «pîntece», *colus* «furcă», folosite și ca masculine) arată că pentru sentimentul lingvistic al romanilor categoria femininelor în -o- constituia o relicvă a trecutului sortită pieirii.

În virtutea celor spuse pînă acum, considerăm că ipoteza lui H. Hirt nu poate constitui un argument în favoarea relațiilor mai strînse dintre balto-slavă și indo-iraniană⁹.

3. O altă particularitate morfologică a limbilor balto-slave și indo-iraniene s-a crezut că ar reprezenta-o *deosebirea existentă între declinarea masculină și feminină a temelor în -i-*.

În limbile slave deosebirea se manifestă numai la instr. sg. și nom. pl. Cf. v. sl. *pōtъ* (masc.) și *kostъ* (fem.): instr. sg. *pōtъmъ* — *kostъjъ*; nom. pl. *pōtъje* — *kosti*. Fenomenul apare însă și în germanică la gen. și dat. substantivelor de tipul lui *gasts* (masc.) «oaspete» și *ansts* (fem.) «bunăvoință»: *gastis* — *anstais* (gen.), *gasta* — *anstai* (dat.)¹⁰. Așadar¹¹, el nu mai poate fi considerat specific limbilor slave și indo-iraniene.

4. Între limbile balto-slave și indo-iraniene există unele analogii în declinarea pronumelui. Cf. gen. sg. v. sl. *mene*: av. *maņa*; loc. sg. v. sl. *tomъ*, scr.

¹ *Op. cit.*, p. 12.

² *Die Verwandtschaftsverhältnisse der indogermanischen Sprachen*, Weimar, 1872, p. 9.

³ *Die Declination im Slavisch-Litauischen und Germanischen*, Leipzig, 1876, p. 24.

⁴ *Op. cit.*, p. 15.

⁵ În privința dispariției lui *r* final, pentru balto-slavă și indo-iraniană am găsit unele analogii în hitită și în inscripțiile cretano-miceniene. Cf. în hitită *paprāta*, în loc de *paprātār* «murdărie», *miḡāta*, în loc de *miḡātār* «pîrg, coacere», *hatreṣša*, în loc de *hatreṣšār* «misivă, mesaj, epistolă». Aceste exemple le iau de la J. J. FRIEDRICH, *Краткая грамматика хеттского языка* (traducere din limba germană), Moscova, 1952, p. 52. Pentru cretano-miceniă, vezi S. I. LURIE, *Язык и культура Микенской Греции*, Moscova-Leningrad, 1957, p. 89–95.

⁶ *Indogermanische Grammatik*, Heidelberg, 1921, p. 56.

⁷ Cf. și K. BRUGMANN, *Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprache*, Strassburg, 1922, p. 365.

⁸ Vezi și A. V. DESNITKAIA, *op. cit.*, p. 167.

⁹ Cf. și E. GHEORGHIEV, *op. cit.*, p. 16.

¹⁰ Cf. și got. *balgas* (masc.) «burduf», *wens* (fem.) «speranță»: gen. *balgis* — *wenais*; dat. *balga* — *wenai*.

¹¹ Vezi și A. THUMB — H. HIRT, *Handbuch des Sanskrit*, Heidelberg, 1930, p. 188. H. ARNTZ, *op. cit.*, p. 16. E. GHEORGHIEV, *op. cit.*, p. 16.